

Tips voor Taal bevat een verzameling tips voor de stimulering van de taalontwikkeling van jonge kinderen. De tips zijn gebaseerd op wetenschappelijke kennis over stimulering van taalontwikkeling en bevatten elementen uit onder andere taaltherapie.

Nederlands Centrum Jeugdgezondheid

Churchillaan 11
3527 GV Utrecht
www.ncj.nl

ncj Nederlands
Centrum
Jeugdgezondheid

Tips voor Taal

Hoe stimuleer je de taalontwikkeling van je kind

ncj Nederlands
Centrum
Jeugdgezondheid

Tips voor Taal

Hoe stimuleer je de taalontwikkeling van je kind?

Ga op ooghoogte met je kind zitten

Door op ooghoogte te gaan zitten tijdens het spelen en praten met je kind kun je beter zien waar je kind naar kijkt. Zo kun je ontdekken waar je kind belangstelling voor heeft en daarbij aansluiten. Ook leg je op deze manier een goede basis voor echt contact met je kind.

- Kijk je kind aan als hij iets wil zeggen. Hierdoor toon je belangstelling en moedig je je kind aan om te spreken. Luister naar wat je kind wil zeggen. Hierdoor kun je ontdekken wat hij wil zeggen en kun je een gesprek voeren over wat je kind werkelijk bezig houdt.
- Aansluiten bij de belevingswereld van je kind is een belangrijke voorwaarde voor contact met je kind. Hierdoor houdt je zijn aandacht langer vast. Door te reageren op wat je kind interessant vindt, vergroot je de kans op een gesprek met je kind. Geef je kind de tijd om iets te zeggen, val je kind niet te snel in de rede en vul niet in wat je denkt dat je kind wil zeggen. Begin niet zomaar over een ander onderwerp dat jij interessanter vindt.

Praat tegen je kind en geef het goede voorbeeld

Praat niet te moeilijk of te makkelijk tegen het kind. Zorg ervoor dat de dingen die je zegt aansluiten bij wat je kind kan begrijpen. Blijf wel correcte zinnen maken. Het goede voorbeeld is nodig om de taal goed te kunnen leren. Praat ook niet te snel tegen je kind. Herhaal woorden of zinnen. Herhalen is heel belangrijk in leren van taal. Herhaal, herhaal, herhaal! Stimuleer je kind om woorden juist uit te spreken, maar verbeter je kind niet expliciet. Dwing je kind niet een woord goed uit te spreken. Probeer telkens het goede voorbeeld te geven. Je zult zien dat je kind het goede voorbeeld over gaat nemen.

Reageer op de taal van je kind

Reageer direct op de taal van je kind. Dat hoeft niet alleen met taal maar kan ook in gedrag of het tonen van belangstelling voor wat je kind net heeft verteld. Doe mee en speel mee met je kind. Spel van kinderen kan soms maar kort duren. Dat is normaal. Dwing je kind niet om heel lang over hetzelfde te praten of hetzelfde spel te spelen. Doe in het spel wat het kind vraagt of zegt. Zegt je kind “Paardje lopen”, laat het paardje dan lopen.

Voeg taal toe

Benoem wat je kind doet. “Je bent een mooie toren aan het bouwen”. Imiteer je kind en voeg een woord of gebaar toe. Je kind zegt ‘toren bouwen’, jij zegt ‘Ja, jij bent een hele grote toren aan het bouwen’. Maak de zinnen van je kind langer. Benadruk belangrijke woorden in een zin. Herhaal, herhaal, herhaal. Door herhalen leert een kind.

Voeg nieuwe ideeën toe, verbreed het gesprek/spel. Onderneem activiteiten en praat hierover. Doe iets wat jullie allebei leuk vinden om te doen. Samen klusjes doen in huis kan ook heel leuk zijn. En je kan er heel veel taal bij gebruiken!

Vertellen en benoemen

Vertel wat je doet. Benoem je handelingen en de voorwerpen die je gebruikt. Eenvoudige dagelijkse werkzaamheden zitten ‘vol met taal’. Koken, afwassen, klusjes doen, baby verschonen alles is interessant en kan met taal worden omkleed. Benoem de gereedschappen, voorwerpen die je gebruikt en vertel wat je ermee gaat doen. Geef je kind ook kleine opdrachtjes. Vertel wat er in de nabije toekomst gaat gebeuren. “We gaan een broodje eten” “en dan ga jij lekker slapen”. “We gaan straks naar buiten”, “eerst gaan we het speelgoed opruimen” Benoem deze activiteiten dan ook weer als ze echt plaats vinden.

Maak gebruik van routines

Routines zijn gebeurtenissen die zich steeds in dezelfde volgorde herhalen.

Er zijn verschillende soorten routines

Sociale routines – Sociale activiteiten die zich altijd volgens een vast patroon voltrekken. Op stap gaan, een verjaardag vieren.

Routines met speelgoed – Spel dat veelal volgens vast patronen verloopt. Poppen die aangekleed, uitgekleed, gevoed, naar bed gebracht worden etc.

Dagelijkse routines

Naar bed gaan, in bad gaan, tanden poetsen etc.

Liedjes zijn ook voorbeelden van routines, gebruik ze vaak en ondersteun met gebaren! De voorspelbaarheid van routines helpt je kind bij het begrijpen van taal. Herhaling van routines helpt je kind bij begrijpen van taal.

Praat over gevoelens en gedachten

Taalontwikkeling en sociaal emotionele ontwikkeling zijn sterk met elkaar verbonden. Gevoelens en gedachten zijn abstract. Je kunt ze niet aanraken of zien. Toch is het belangrijk dat een kind leert om over gevoelens en gedachten te praten. Belangrijk is daarom dat je als ouder praat over jouw gevoelens en gedachten. “Mama was bang voor die grote geit op de boerderij” “jij niet he” “jij durfde hem te aaien” “Dat vind ik heel stoer van jou.” Vertel je kind over jouw gedachten en gevoelens.

Initiatieven zijn belangrijk

Voor het leren van taal is het belangrijk dat je kind zelf initiatief neemt. Dat betekent dat het goed is als je kind als eerste begint met praten over iets of begint met het spelen. Door zelf aan het woord te zijn, kan je kind goed oefenen met taal. Uit jouw reactie kan hij dan begrijpen of wat hij zegt ook begrepen wordt. Bovendien weet je zeker dat het onderwerp van het gesprek ook de belangstelling heeft van je kind. Je sluit aan bij de beleving van je kind en dat is belangrijk voor de taalontwikkeling. Geef je kind de tijd om te beginnen met praten. Neem zelf niet te snel het woord, maar je hoeft natuurlijk niet eindeloos te wachten. Als je merkt dat je kind de woorden niet kan vinden, kun je hem wel op weg helpen. Kinderen hebben iets meer tijd nodig. In jouw reactie kun je weer nieuwe taal toevoegen. Nieuwe woorden, langere zinnen enzovoort.

Houd de gesprekjes met je kind zo natuurlijk mogelijk. Spreek om beurten en reageer op je kind.

Lees voor en zing!

Lees liefst elke dag een boekje voor! Soms kan dat een heel boekje zijn, soms is praten over een of twee plaatjes al voldoende. Het gaat er vooral om dat je samen met het boekje bezig bent. Voorlezen is namelijk het meest effectief als het interactief is. Zie ook de folder met voorleestips. Lees het boekje eerst een keer voor. Maar praat daarna met je kind over het boekje. Laat je kind meevertellen. Stel vragen aan je kind over wat er gebeurt in het verhaal.

De bibliotheek in jouw woonplaats of gemeente organiseert vaak allerlei leuke activiteiten voor heel jonge kinderen. Bovendien is het lidmaatschap voor kinderen t/m 18 jaar gratis. Maak hier gebruik van! Ook op internet kun je digitale boekjes te vinden die je samen kunt bekijken en waar je samen over kunt praten.

Gebruik cds/dvds met liedjes in de moedertaal van het kind. Liedjes kun je op allerlei momenten gebruiken. Ook in de auto bijvoorbeeld. Helpt ook nog eens tegen verveling. Gebruik hierbij gebaren om dingen uit het liedje uit te beelden. Dit helpt je kind om de teksten te begrijpen. Op internet kun je veel filmpjes vinden met kinderliedjes. Kun je zelf ook even oefenen en de gebaren die erbij horen oefenen.